

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

**СЛОВНИК
СУЧАСНОГО ПРАВНИЧОГО
ТЕРМІНОВЖИВАННЯ
українсько-російсько-англійський**

Близько 30 тисяч слів і словосполучень

За редакцією професора *В. С. Калашника*,
професора *С. М. Бервена*

Харків
«Право»
2017

УДК 340(038)
ББК 67:43
С48

*Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 8 від 23.02.2017 р.) та Вченою радою філологічного факультету
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 8 від 24.03.2017 р.)*

У к л а д а ч і:

С. М. Бервено, доктор юридичних наук, професор кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, заслужений юрист України;

В. С. Калашник, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, заслужений працівник освіти України;

В. С. Козадаєв, адвокат, здобувач ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

О. А. Лисенко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Г. А. Сергєєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов № 1 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Р е ц е н з е н т и:

О. В. Дзера, доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, заслужений юрист України;

Т. С. Кагановська, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Словник сучасного правничого терміновживання: українсько-російсько-англійський. Близько 30 тисяч слів і словосполучень / уклад.: С. М. Бервено, В. С. Калашник, В. С. Козадаєв та ін.; за ред. В. С. Калашника, С. М. Бервена. — Харків: Право, 2017. — 368 с.

ISBN 978-966-937-202-4

Словник містить як власне юридичні терміни, так і спеціальну лексику суміжних галузей (насамперед суспільно-політичну, економічну, фінансову) – в її стосунку до правничої сфери. Українські слова-терміни, словосполучення, у тому числі багатокомпонентні номінативні одиниці, супроводжуються російськими та англійськими відповідниками.

Призначений для фахівців-правознавців, науковців, викладачів, аспірантів і студентів юридичних спеціальностей, усіх, кого цікавить правнича термінологія.

УДК 340(038)
ББК 67:43

ISBN 978-966-937-202-4

© Бервено С. М., Калашник В. С., Козадаєв В. С.,
Лисенко О. А., Сергєєва Г. А., укладання, 2017
© Видавництво «Право», 2017

ПЕРЕДМОВА

Пропонований увазі читачів словник із правознавства за редакцією доктора філологічних наук професора В. С. Калашника і доктора юридичних наук професора С. М. Бервена підготовлено спільною творчою працею колективу авторів, які своєю науково-педагогічною діяльністю пов'язані з Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого. Це довідкове видання призначене для українських спеціалістів, які займаються правничою діяльністю або готуються нею займатися, і має на меті сприяти їхньому оволодінню фаховою мовою. Словник містить як власне юридичні терміни, так і спеціальну лексику суміжних галузей (насамперед суспільно-політичну, економічну, фінансову) — в її стосунку до правничої сфери. Українські слова-терміни, словосполучення, у тому числі багатоконпонентні номінативні одиниці, супроводжуються російськими та англійськими відповідниками. Тож пропонується лексикографічна праця певною мірою поєднує ознаки перекладних словників: російсько-українського та українсько-російського, англійсько-українського та українсько-англійського. Однак акцент робимо не на перекладі як такому, а на співвідносності українських мовних одиниць і контекстів їх уживання та взятих зі спеціальної літератури російською й англійською мовами їхніх відповідників.

Назви понять, які подано у словнику кожною з трьох зазначених мов, супроводжуються характерними словосполученнями, що мають юридичну маркованість, засвідчену, зокрема, спеціальною літературою з правознавства. Активно вживані синоніми наведено в круглих дужках: **вєдєння (прєвєдєння) слїдствє**, а варіанти подаються через скісну ризку: **вчїнення / учїнення злїчїну**. Назви співвідносних понять у словосполученнях виділено квадратними дужками: **вїлучєння [вїкуп] земєль**. В окремих випадках, крім давніше засвідчених українською юридичною літературою лексичних одиниць, подаємо поряд рекомендовані з погляду сучасної культури мовлення їхні відповідники (наприклад: **керуючий, керівник**). З огляду на можливість використання в живому мовленні юриста вносимо деякі загальноживані слова відповідного змісту: **душогуб, лиходійний** і т. ін.

При формуванні реєстру словника автори орієнтувалися здебільшого на іменник, хоч у випадках, коли термінологічне значення перебирали інші частини мови, зокрема прикметник, за базові брались останні.

В українській частині реєстру слова доповнено допоміжною інформацією про особливості словозміни. В іменниках є вказівка на рід або число (для вживаних тільки в множині), а також на закінчення родового відмінка. Для прикметників, які подаються у формі називного відмінка однини чоловічого роду, зазначено закінчення жіночого та середнього родів. При звукових змінах подається не лише закінчення, а й та частина слова, яка

відбиває відповідні явища. Невідмінювані іменники мають вказівку на незмінність форми. Про це говорить і визначення незмінної частини мови прислівника за його частиномовною належністю. Усі українські слова, що мають два і більше складів, позначено наголосом.

Рецензії на рукопис словника підготували доктор юридичних наук, професор О. В. Дзера (Київський національний університет імені Тараса Шевченка); доктор юридичних наук, професор Т. Є. Кагановська (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна). Рецензенти відзначили актуальність видання. О. В. Дзера наголосив також на плідності співпраці мовознавців та юристів.

Сподіваємось, що словник стане в нагоді всім його користувачам — і правознавцям-практикам, і студентам юридичних спеціальностей.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

док. – доконаний вид
ж. – жіночий рід
ім. – іменник
мн. – множина

недок. – недоконаний вид
присл. – прислівник
с. – середній рід
ч. – чоловічий рід

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд
Ее	Єє	Жж	Зз	Ии	Іі
Її	Йй	Кк	Лл	Мм	Нн
Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу
Фф	Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ
	Ьь	Юю	Яя		

А

аборт, -у, ч. ◇ аборт ◇ abortion

незаконний (злочинний) а., незаконне проведення аборту ◇ незаконный (преступный) аборт, незаконное проведение аборта ◇ illegal (criminal) abortion

аброгація, -ї, ж. ◇ аброгация ◇ abrogation

абсентеїзм, -у, ч. ◇ абсентеизм ◇ absenteeism

абсолютизм, -у, ч. ◇ абсолютизм ◇ absolutism

абсолютний, -а, -е ◇ абсолютный ◇ absolute, peremptory, positive, total

-на монархія ◇ абсолютная монархия ◇ absolute monarchy

-ні права ◇ абсолютные права ◇ absolute rights, rights in rem

абстрактний, -а, -е ◇ абстрактный ◇ abstract

а. конституційний контроль ◇ абстрактный конституционный контроль ◇ abstract constitutional control [review], abstract review of constitutionality

абстрактність вексельного боргу, -ності, ж.

◇ абстрактность вексельного долга ◇ abstractness of a bill debt

аб'юрація, -ї, ж. ◇ абьюрация ◇ abjuration

аваліст, -а, ч. ◇ авалист ◇ guarantor

аваль, -лю, ч. ◇ аваль ◇ aval, guarantee of bill of exchange

авалювання, -я, с. ◇ авалирование ◇ guaranteeing by aval, avalizing, avalization

а. векселя ◇ авалирование векселя ◇ bill avalization

аванс, -у, ч. ◇ аванс ◇ advance

а. готівкою, грошовий а. ◇ аванс наличными, денежный аванс ◇ cash advance

натуральний а. ◇ натуральный аванс ◇ advance payment in kind

цільовий а. ◇ целевой аванс ◇ purpose advance

авансувати, -ую, -уєш, *недок.* і *док.*; **-тися**, -уюся, -уєшся, *недок.* і *док.* ◇ авансировать, авансироваться ◇ to advance, to make an advance, to pay an advance [in advance], to prepay

авантюризм, -у, ч. ◇ авантюризм ◇ adventurism
а. у зовнішній політиці ◇ авантюризм во внешней политике ◇ adventurism in foreign policy

авантюрист, -а, ч.; **-ка**, -и, ж. ◇ авантюрист, авантюристка ◇ adventurer, adventuress

аварійний, -а, -е ◇ аварийный ◇ wrecking

а. сертифікат ◇ аварийный сертификат ◇ certificate of damage, survey report

-не обслуговування ◇ аварийное обслуживание ◇ emergency maintenance

-ні роботи ◇ аварийные работы ◇ repair work

аварійно-рятувний, -а, -е ◇ аварийно-спасательный ◇ (emergency)-rescue, wrecking

-ні роботи ◇ аварийно-спасательные работы ◇ wrecking

аварія, -ї, ж. ◇ авария ◇ average, accident, breakdown, damage

авіаційна а. ◇ авиационная авария ◇ (non-fatal) air [aircraft] accident

загальна а. ◇ общая авария ◇ general average

морська а. ◇ морская авария ◇ accident at sea

окрема а. ◇ частная авария ◇ particular average, simple average

авіаційний, -а, -е ◇ авиационный ◇ aviation, aircraft, air

а. перевізник (авіаперевізник) ◇ авиационный перевозчик (авиаперевозчик) ◇ air carrier

а. пошук і рятування ◇ авиационный поиск и спасение ◇ air rescue and recovery

-на безпека ◇ авиационная безопасность ◇ air [aviation] security

- на катастрофа** ◇ авиационная катастрофа
◇ aviation accident, plane crash
- на подія** ◇ авиационное происшествие
◇ aircraft accident
- ні події та інциденти** ◇ авиационные происшествия и инциденты ◇ aircraft accidents and incidents, air crashes and incidents
- ні правила** ◇ авиационные правила ◇ aviation regulations
- авізо**, *невідм.*, *с.* ◇ ави́зо ◇ advice, letter of advice, advice note
- авізувати**, *-юю, -усш.* ◇ авизовать ◇ to advise
- авіста**, *-и, жс.* ◇ ависта ◇ pay at sight
- авентичний**, *-а, -е* ◇ аутентичный ◇ authentic, authoritative, genuine, original
- не тлумачення** ◇ аутентичное толкование ◇ authentic [authoritative] construction [interpretation], legal construction [interpretation]
- автобіографія**, *-ї, жс.* ◇ автобиография ◇ autobiography, personal history report, resume
- автократія**, *-ї, жс.* ◇ автократия ◇ autocracy
- автоматизований**, *-а, -е* ◇ автоматизированный ◇ automated, automatic
- на система документообігу суду** ◇ автоматизированная система документообращения суда ◇ computerized system of documents circulation of a court
- автономія**, *-ї, жс.* ◇ автономия ◇ autonomy
- а. волі** ◇ автономия воли ◇ autonomy of will
- культурно-національна а.** ◇ культурно-национальная автономия ◇ cultural and national autonomy
- національно-територіальна а.** ◇ национально-территориальная автономия ◇ national and territorial autonomy
- обласна а.** ◇ областная автономия ◇ regional [oblast] autonomy
- територіальна а.** ◇ территориальная автономия ◇ territorial autonomy
- церковна а.** ◇ церковная автономия ◇ church autonomy
- автономний**, *-а, -е* ◇ автономный ◇ autonomous
- автономно-територіальний**, *-а, -е* ◇ автономно-территориальный ◇ autonomous territorial
- на одиниця** ◇ автономно-территориальная единица ◇ autonomous territorial entity [unit]
- автопсія**, *-ї, жс.* ◇ аутопсия ◇ autopsy
- автор**, *-а, ч.* ◇ автор ◇ author
- авторитарізм**, *-у, ч.* ◇ авторитаризм ◇ authoritarianism
- авторитарний**, *-а, -е* ◇ авторитарный ◇ authoritarian
- авторитет**, *-у, ч.* ◇ авторитет ◇ authority, prestige, standing
- міжнародний а.** ◇ международный авторитет ◇ international standing
- моральний а.** ◇ моральный авторитет ◇ moral authority
- науковий а.** ◇ научный авторитет ◇ academic standing, expert
- особистий а.** ◇ личный авторитет ◇ personal prestige
- політичний а.** ◇ политический авторитет ◇ political prestige
- службовий а.** ◇ служебный авторитет ◇ authority in office
- а. фахівця** ◇ авторитет специалиста ◇ authority of expert
- авторитетний**, *-а, -е* ◇ авторитетный ◇ authoritative
- авторознавство**, *-а, с.* ◇ автороведение ◇ affiliation, ascertainment of authorship
- судове а.** ◇ судебное автороведение ◇ judicial ascertainment [authentication] of authorship
- авторознавчий**, *-а, е* ◇ автороведческий ◇ affiliation, ascertainment [authentication] of authorship
- ча судовá експертíза** ◇ автороведческая судебная экспертиза ◇ forensic ascertainment [authentication] of authorship
- авторство**, *-а, с.* ◇ авторство ◇ authorship
- авторський**, *-а, -е* ◇ авторский ◇ authorial, author's
- а. до́говір** ◇ авторский договор ◇ publisher's [publishing] agreement
- ке право і суміжні права** ◇ авторское право и смежные права ◇ copyright and neighbouring rights

-**ке свідо́цтво** ◇ авторское свидетельство
 ◇ author's certificate, certificate of authorship
аву́ари, -ів, *мн.* ◇ авуары ◇ assets, holdings
аге́нт, -а, *ч.* ◇ агент ◇ agent, broker, representative
а. інозе́мної ро́звідки ◇ агент иностранной
 разведки ◇ foreign intelligence (service) agent,
 foreign spy
дипломатичний а. ◇ дипломатический
 агент ◇ diplomatic agent
комерці́йний а. ◇ коммерческий агент
 ◇ commercial agent
ко́нсульський а. ◇ консульский агент ◇ con-
 sular agent
податко́вий а. ◇ налоговый агент ◇ tax agent
страхові́й а. ◇ страховой агент ◇ insurance
 agent
та́ємний а. ◇ тайный агент ◇ undercover
 [secret] agent
торгове́льний а. ◇ торговый агент ◇ trade
 dealer
аге́нтство, -а, *с.* ◇ агентство ◇ agency
ба́нківське а. ◇ банковское агентство ◇ bank
 agency
торго́ве а. ◇ торговое агентство ◇ trade [com-
 mercial] agency
аге́нтський, -а, -е ◇ агентский ◇ agential,
 agent's, agency
а. до́говір ◇ агентский договор ◇ agency,
 contract of agency
-ка винагоро́да ◇ агентское вознаграждение
 ◇ agent's [fee] commission, broker's fee
-ка дія́льність ◇ агентская деятельность
 ◇ agency, agency service
-кі відно́сини (монопо́льні, немонопо́льні)
 ◇ агентские отношения (монопольные, не-
 монопольные) ◇ (monopolistic, non-monopo-
 listic) agency relationship
агенту́ра, -и, *ж.* ◇ агентура ◇ intelligence [spy]
 network, agents, agents' network
та́ємна а. ◇ тайная агентура ◇ secret agents
агенту́рний, -а, -е ◇ агентурный ◇ agent's, agent,
 secret
агітаці́йний, -а, -е ◇ агитационный ◇ agitation
агіта́ція, -ї, *ж.* ◇ агитация ◇ agitation

віборча (передвіборна) а. ◇ избиратель-
 ная агитация ◇ canvassing, campaigning, elec-
 tioneeing
друко́вана а. ◇ печатная агитация ◇ printed
 campaign [propaganda] materials
нао́чна а. ◇ наглядная агитация ◇ visual
 agitation materials
політи́чна а. ◇ политическая агитация ◇ po-
 litical propaganda
у́сна а. ◇ устная агитация ◇ verbal [oral]
 agitation
агітува́ти, -ю, -єш ◇ агитировать ◇ to agitate,
 to campaign, to canvass
агра́рний, -а, -е ◇ аграрный ◇ agrarian
-на бі́ржа ◇ аграрная биржа ◇ farmers ex-
 change
-не право ◇ аграрное право ◇ agrarian law
агра́фія, -ї, *ж.* ◇ аграфия ◇ agraphy
агрема́н, -у, *ч.* ◇ агреман ◇ agreement
агресі́вний, -а, -е ◇ агрессивный ◇ aggressive,
 assaultive, violent
-ні во́єнні дії ◇ агрессивные военные дей-
 ствия ◇ aggressive hostilities
агресі́я, -ї, *ж.* ◇ агрессия ◇ aggression
відкрі́та а. ◇ открытая агрессия ◇ open
 aggression
економі́чна а. ◇ экономическая агрессия
 ◇ economic aggression
збро́йна (пряма́) а. ◇ вооруженная (прямая)
 агрессия ◇ armed (direct) aggression
ідеологі́чна а. ◇ идеологическая агрессия
 ◇ ideological aggression
непряма́ а. ◇ косвенная агрессия ◇ indirect
 aggression
агресо́р, -а, *ч.* ◇ агрессор ◇ aggressor
адапта́ція, -ї, *ж.* ◇ адаптация ◇ adaptation
а. законода́вства ◇ адаптация законодатель-
 ства ◇ adaptation of legislation
**а. законода́вства Украї́ни до законода́в-
 ства Європе́йського Сою́зу** ◇ адаптация
 законодательства Украины к законодатель-
 ству Европейского Союза ◇ adaptation of
 Ukrainian legislation to fit with the European
 Union law
соціа́льна а. ◇ социальная адаптация ◇ so-
 cial adaptation

адвока́т, -а, ч. ◇ адвокат ◇ advocate, counsel, lawyer, pleader, (*US*) attorney, (*Br*) barrister, solicitor

коле́гія адвоката́тів ◇ коллегия адвокатов ◇ the Bar, board of counsels

помі́чник адвоката́ ◇ помощник адвоката ◇ assistant (to) advocate, assistant attorney, paralegal assistant, lawyer's assistant

спі́лка адвоката́тів ◇ союз адвокатов ◇ union of lawyers, (*амер.*) association of lawyers

адвоката́ський, -а, -е ◇ адвокатский ◇ advocatory
-**ка дія́льність** ◇ адвокатская деятельность ◇ advocacy, (*практика*) lawyering, practice as an advocate, law practice

-**ка та́ємни́ця** ◇ адвокатская тайна ◇ attorney-client privilege, lawyer's secrecy

-**ке бю́ро** ◇ адвокатское бюро ◇ law office, (*з назвою фірми*) attorneys at law

-**ке об'є́днання** ◇ адвокатское объединение ◇ bar association, association of lawyers

-**кі конто́ри** ◇ адвокатские конторы ◇ lawyer's offices, legal aid agencies [bureaus], firms of attorneys

-**кі по́слуги** ◇ адвокатские услуги ◇ advocacy, lawyer's service(s)

-**кі фі́рми** ◇ адвокатские фирмы ◇ law firms, (*США*) law factories

гара́нтії адвоката́ської дія́льності ◇ гарантии адвокатской деятельности ◇ guarantees of advocacy

індивідуа́льна -ка дія́льність ◇ индивидуальная адвокатская деятельность ◇ individual advocacy [lawyering, law practice]

адвоката́тура, -и, ж. ◇ адвокатура ◇ (*від діяльності*) advocacy, advocateship, practice as an advocate [(*Br*) barrister], law [legal] practice, practice of law, (*колект.*) lawyers, bar, members of the Bar

а. Украї́ни ◇ адвокатура Украины ◇ the Bar of Ukraine

кваліфіка́ційно-дисципліна́рні комі́сії адвоката́тури ◇ квалификационно-дисциплинарные комиссии адвокатуры ◇ qualification(s) and disciplinary commissions [committees] of the Bar

адекватни́й, -а, -е ◇ адекватный ◇ adequate, proper

аденду́м, -у, ч. ◇ аддендум ◇ (*лат.*) addendum

адепт, -а, ч. ◇ адепт ◇ adherent, disciple

адміністрати́вний, -а, -е ◇ административный ◇ administrative, executive, executorial, ministerial, managerial

а. акт ◇ административный акт ◇ administrative act(ion)

а. до́говір ◇ административный договор ◇ administrative contract

а. на́гляд ◇ административный надзор ◇ administrative supervision

а. по́зов ◇ административный иск ◇ administrative claim

а. прі́мус ◇ административное принуждение ◇ administrative enforcement

а. про́цес ◇ административный процесс ◇ administrative procedure [process], administrative proceeding(s), administrative trial

а. са́нкція ◇ административная санкция ◇ administrative sanction

а. суд ◇ административный суд ◇ administrative court [tribunal], (*Адміністративний трибунал ООН*) administrative tribunal

а. штра́ф ◇ административный штраф ◇ administrative fine [forfeiture], fine imposed under administrative law

-**на відповіда́льність** ◇ административная ответственность ◇ administrative liability [responsibility]

-**на ді́льні́ця** ◇ административный участок ◇ (political) district, administrative area

-**на дія́льність** ◇ административная деятельность ◇ managerial work

-**на зо́на** ◇ административная зона ◇ administrative zone

-**на комі́сія** ◇ административная комиссия ◇ administrative commission

-**на конфі́скація** ◇ административная конфискация ◇ administrative forfeiture

-**на поса́да в суді́** ◇ административная должность в суде ◇ administrative capacity [job] in court

-**на правозда́тність** ◇ административная правоспособность ◇ administrative legal capacity

-на практика ◇ административная практика ◇ administrative practice

-на провіна ◇ административный проступок ◇ administrative infraction, administrative offence

-на реформа ◇ административная реформа ◇ administrative reform

-на юрисдикція ◇ административная юрисдикция ◇ administrative jurisdiction

-на юстиція ◇ административная юстиция ◇ administrative justice

-не видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства ◇ административное выдворение за пределы Украины иностранцев и лиц без гражданства ◇ administrative exclusion [expulsion] of foreign nationals and stateless persons beyond the bounds of Ukraine, deportation of foreign and stateless persons beyond the bounds of Ukraine by administrative order

-не затримання ◇ административное задержание ◇ administrative detention

-не попередження ◇ административное предупреждение ◇ administrative notice, administrative warning, administrative advisement

-не право ◇ административное право ◇ administrative law

-не правопорушення ◇ административное правонарушение ◇ administrative infraction [offence]

-не стягнення ◇ административное взыскание ◇ administrative discipline

-не судочинство административное судопроизводство ◇ administrative litigation, administrative hearing, administrative legal proceeding(s), administrative trial, administrative court procedure

-ні повноваження ◇ административные полномочия ◇ administrative authorities [powers]

-ні послуги ◇ административные услуги ◇ administrative services

адміністративно-господарський, -а, -е ◇ административно-хозяйственный ◇ administrative, administrative economic

а. штраф ◇ административно-хозяйственный штраф ◇ administrative fine [forfeiture]

-кі обов'язки ◇ административно-хозяйственные обязанности ◇ administrative functions

-кі санкції ◇ административно-хозяйственные санкции ◇ administrative sanctions

адміністративно-каральний, -а, -е ◇ административно-карательный ◇ administrative-punitive

адміністративно-правовий, -а, -е ◇ административно-правовой ◇ administrative, administrative-legal, administrative legal, administrative law

-ві спори ◇ административно-правовые споры ◇ administrative disputes

адміністративно-територіальний, -а, -е ◇ административно-территориальный ◇ administrative-territorial, political

-на одиниця ◇ административно-территориальная единица ◇ administrative-territorial entity, political subdivision [unit]

а. устрій ◇ административно-территориальное устройство ◇ administrative-territorial system [subdivision]

адміністративно-управлінський, -а, -е ◇ административно-управленческий ◇ administrative and managerial, office and management, management, managerial

адміністратор, -а, ч. ◇ администратор ◇ manager, administrative officer, administrative official

адміністрація, -ї, ж. ◇ администрация ◇ administration, administrative [administering] authority, managerial staff, management

а. арештного дому ◇ администрация арестного дома ◇ administration of detention house

а. установи виконання покарань ◇ администрация учреждения исполнения наказаний ◇ administration of institution for enforcement of sentences [execution of punishment], penal administration

військова а. ◇ военная администрация ◇ military administration, military government

військово-цивільна а. ◇ военно-гражданская администрация ◇ civil-military [civil and military] administration

- місцєва державна а.** ◇ местная государственная администрация ◇ local public [state] administration
- районна державна а.** ◇ районная государственная администрация ◇ district public [state] administration
- обласна державна а.** ◇ областная государственная администрация ◇ regional [oblast] public [state] administration
- цивільна а.** ◇ гражданская администрация ◇ civil administration
- адміністрування, -я, с.** ◇ администрирование ◇ administering, administration
- голе а.** ◇ голое администрирование ◇ bare administration
- адмініструвати, -ую, -уєш** ◇ администрировать ◇ to administer, to manage
- адоптація, адопція, -ї, ж.** ◇ адаптация, адапция ◇ adaptation, adoption
- адоптувати, -ую, -уєш, недок. і док.** ◇ адоптировать ◇ to adopt
- адреса, -и, ж.** ◇ адрес ◇ address
- а. мережі інтернет** ◇ адрес сети интернет ◇ Internet address
- а. місцезнаходження** ◇ адрес местонахождения ◇ registered address of actual location [seat]
- а. місця перебування** ◇ адрес места пребывания ◇ address of residence [seat], (*юридичного*) address of legal seat
- а. місця попереднього ув'язнення** ◇ адрес места предварительного заключения ◇ place of detention address
- а. місця проживання** ◇ адрес местожительства ◇ residential address, address of the place of residence, (*юридичного*) address of legal residence
- а. сторін у справі** ◇ адрес сторон по делу ◇ litigants' addresses
- за адресою** ◇ по адресу ◇ at the address
- на адресу** ◇ на адрес ◇ to the address
- фактична а.** ◇ фактический адрес ◇ current [actual] address
- юридична а.** ◇ юридический адрес ◇ legal address, de jure address
- адресант, -а, ч.; -ка, -и, ж.** ◇ адресант, адресатка ◇ sender, female sender
- адресат, -а, ч.; -ка, -и, ж.** ◇ адресат, адресатка ◇ addressee, (*вантаж*) consignee
- адресний, -а, -е** ◇ адресный ◇ address, targeted
- а. платіж** ◇ адресный платёж ◇ targeted payment
- а. простір мережі інтернет** ◇ адресное пространство сети интернет ◇ address space of Internet
- адресувати, -ую, -уєш, недок. і док.** ◇ адресовать ◇ to address, to direct
- ад'юдікація, -ї, ж.** (*у міжнародному праві*) ◇ адьюдикация ◇ adjudication
- ад'юнкт, -а, ч.** ◇ адъюнкт ◇ (*помічник професора*) junior scientific assistant, (*аспірант*) graduate student in military academy
- ад'юнктура, -и, ж.** ◇ адъюнктура ◇ postgraduate military course
- ажіотаж, -у, ч.** ◇ ажиотаж ◇ agiotage, speculation
- азартний, -а, -е** ◇ азартный ◇ venturesome, gambling
- на гра** ◇ азартная игра ◇ gamble, gambling, game, hazard
- академік, -а, ч.** ◇ академик ◇ academician, member of the Academy
- академічний, -а, -е** ◇ академический ◇ academic(al)
- на відпустка** ◇ академический отпуск ◇ study leave
- на година** ◇ академический час ◇ teaching [school] period
- акваторія, -ї, ж.** ◇ акватория ◇ water area
- а. морського порту** ◇ акватория морского порта ◇ maritime port water, water area of a seaport, dock space
- акордний, -а, -е** ◇ аккордный ◇ lump, lump-sum
- на оплата праці** ◇ аккордная оплата труда ◇ lump payment
- акордно-преміальний, -а, -е** ◇ аккордно-премиальный ◇ (*система заробітної плати*) task-and-bonus (plan)
- акредитація, -ї, ж.** ◇ аккредитация ◇ letter of accreditation, accreditation
- акредитив, -а, ч.** ◇ аккредитив ◇ credit, letter of credit
- а. авізований** ◇ аккредитив авизированный ◇ advisory [straight] letter of credit

а. безвідкли́чний ◇ аккредитив безотзывный ◇ irrevocable letter of credit

а. відкли́чний ◇ аккредитив отзывный ◇ revocable letter of credit

а. грошові́й ◇ аккредитив денежный ◇ money [cash] letter of credit

а. докуме́тарний ◇ аккредитив документарный ◇ documentary letter of credit

акредитова́ний, -а, -е ◇ аккредитированный ◇ accredited, recognized

акредитува́ння, -я, с. ◇ аккредитирование ◇ accreditation

аксіоло́гія, -ї, ж. ◇ аксиология ◇ axiology

а. пра́ва ◇ аксиология права ◇ axiology of law

аксіо́ма, -и, ж. ◇ аксиома ◇ axiom, principle

право́ві -ми ◇ правовые аксиомы ◇ juristic [legal] axioms, law principles

акт (дія), -у, ч.; (документ) -а, ч. ◇ акт ◇ (дія) act, action, (документ) act, certificate, deed, document, formal note, report, statement

а. відмови від до́пуску до перевірки податко́вих о́рганів ◇ акт отказа от допуска к проверке налоговых органов ◇ act [formal note] of refusal to allow tax inspection, act of refusal to admit rating authorities for inspection

а. відмови від підпису (щодо перевірок податко́вих о́рганів) ◇ акт отказа от подписи ◇ act [formal note] of failure to sign, act of refusal of signature, act of refusal to sign

а. встановлення пра́ва ◇ акт установления права ◇ deed of establishment of a right

а. циві́льного ста́ну ◇ акт гражданского состояния ◇ certificate of civil status

а. делегува́ння господа́рсько-управлі́нських повнова́жень ◇ акт делегирования хозяйственно-управленческих полномочий ◇ act of delegation of economic managerial authority

а. держа́вної вла́ди ◇ акт государственной власти ◇ act of governmental power, act of state, public act, state action

а. диве́рсії ◇ акт диверсии ◇ act of sabotage [subversion]

а. дізна́ння ◇ акт дознания ◇ inquest report

а. загалы́ного управлі́ння ◇ акт общего управления ◇ act of general management

а. законода́вства Європе́йського Сою́зу ◇ акт законодательства Европейского Союза ◇ act of EU aquis, act of the European Union law [legislation]

а. засто́сува́ння пра́ва ◇ акт применения права ◇ law enforcement action

а. інвентариза́ції ◇ акт инвентаризации ◇ deed of inventory

а. конста́тува́ння пра́ва ◇ акт констатации права ◇ deed of statement of a right, right certificate

а. купі́влі-про́дажу ◇ акт купли-продажи ◇ deed of purchase and sale

а. на списа́ння ◇ акт на списание ◇ certificate of unserviceability, depreciation act

а. незако́нного втруча́ння ◇ акт незаконного вмешательства ◇ act of unlawful interference

а. о́бігу ◇ акт обращения ◇ act of circulation

а. о́бміну ◇ акт обмена ◇ deed of exchange

а. обсте́ження умов життя́ ◇ акт обследования условий жизни ◇ housing inspection report

а. о́гляду тра́нспортного за́собу ◇ акт осмотра транспортного средства ◇ a (motor) vehicle inspection certificate [survey report]

а. о́ргану юри́дичної о́соби ◇ акт органа юридического лица ◇ act of the authority [body] of a legal entity

а. оці́нки майна́ ◇ акт оценки имущества ◇ assets [property] evaluation report

а. переві́рки [реві́зії] ◇ акт проверки [ревизи] ◇ certificate of audit

а. переда́чі прав ◇ акт передачи прав ◇ deed of assignment, assignment deed, transfer, (правового титу́лу) deed of conveyance

а. прийма́ння-переда́чі [матері́альних цінностей] ◇ акт принятия-передачи [материальных ценностей] ◇ act of acceptance and transfer [of material valuables], (stocks of material and capital equipment) acceptance certificate [transfer and acceptance act, acceptance and delivery report]

а. припи́нення пра́ва ◇ акт прекращения права ◇ deed of termination of right

а. про звільнення судді з посади ◇ акт об увольнении судьи с должности ◇ act of dismissal of a judge (from office)

а. про нещасний випадок ◇ акт о несчастном случае ◇ accident report, act concerning an accident

а. про нещасний випадок на виробництві ◇ акт о несчастном случае на производстве ◇ job-related [labour] accident report, act concerning job-related [labour] accident

а. про обрання на посаду судді ◇ акт об избрании на должность судьи ◇ act of election to the post of a judge

а. про перемир'я ◇ акт о перемирии ◇ act of armistice [truce]

а. про помилування ◇ акт о помиловании ◇ act of grace [pardon, oblivion]

а. про призначення [обрання] ◇ акт о назначении [избрании] ◇ appointment [election] act, (*наказ про призначення*) commission of appointment

а. скасування права ◇ акт отмены (упразднения) права ◇ deed of abrogation of right, (*позбавлення права*) deed of revocation of right

а. судового огляду ◇ акт судебного осмотра ◇ judicial examination report

а. судової експертизи ◇ акт судебной экспертизы ◇ forensic report

а. судово-психіатричної експертизи ◇ акт судебно-психиатрической экспертизы ◇ act [certificate] of forensic psychiatric expert examination, forensic psychiatric expert examination report

а. управління господарською діяльністю ◇ акт управления хозяйственной деятельностью ◇ act of economic activity management

а. цивільного законодавства ◇ акт гражданского законодательства ◇ act of civil legislation

знаковий а. ◇ знаковый акт ◇ act of registration of marks, report for brand utilization

колегіальний а. ◇ коллегиальный акт ◇ collegial [collective] act

однособовий а. ◇ единоличный акт ◇ one-man act, individual act, unilateral act

передавальний а. ◇ передаточный акт ◇ deed of transfer [conveyance]

письмовий а. ◇ письменный акт ◇ written act [report], deed

правовий а. індивідуальної дії ◇ правовой акт индивидуального действия ◇ individual legal act

регулятивний / регуляторний а. ◇ регулятивный / регуляторный акт ◇ regulatory act

спільний а. ◇ общий акт ◇ joint act, general act

страховий а. ◇ страховой акт ◇ official survey, claim report

усний а. ◇ устный акт ◇ oral [parol] act

установчий а. ◇ учредительный акт ◇ basic instrument, constituent instrument

юридичний а. ◇ юридический акт ◇ legal [juridical] act

-ти духовної влади ◇ акты духовной власти ◇ acts of spiritual authorities

-ти законодавства ◇ акты законодательства ◇ acts of law [legislation], legislative [statutory] acts, enactments, legislative instruments, legislation, statutes

-ти найвищої юридичної сили ◇ акты высшей юридической силы ◇ acts [instruments] of highest legal effect [legal force], highest operating acts, superior [supreme] laws

-ти органів державної влади ◇ акты органов государственной власти ◇ public authorities acts, acts of agencies of state power

-ти органів державного управління ◇ акты органов государственного управления ◇ acts of public administration, acts of agencies of state administration

-ти органів та посадових осіб місцевого самоврядування ◇ акты органов и должностных лиц местного самоуправления ◇ acts of agencies and officials of local self-government

-ти прокурорського реагування ◇ акты прокурорского реагирования ◇ acts of public prosecutor's response [reaction]

-ти прямої агресії ◇ акты прямой агрессии ◇ acts of direct aggression

-ти тлумачення ◇ акты толкования ◇ interpretation [interpretative] acts, expository laws [statutes]
-ти цивільного законодавства ◇ акты гражданского законодательства ◇ acts of civil legislation
дозвільні -ти ◇ разрешительные акты ◇ acts of licensing authority, affirmative [permitting] acts, consent documents
допоміжні -ти ◇ вспомогательные акты ◇ ancillary acts
заборонні -ти ◇ запретительные акты ◇ prohibition acts
зобов'язувальні -ти ◇ обязующие акты ◇ binding acts, imperative acts, mandatory orders
нормативні -ти загальної дії ◇ нормативные акты всеобщего действия ◇ general laws [statutory acts], legislative instruments [laws] of general application
нормативні -ти спеціальної дії ◇ нормативные акты специального действия ◇ special statutory acts [laws], special regulations [acts]
основні -ти ◇ основные акты ◇ fundamental [basic, constitutional, organic] acts [laws]
правомірні -ти ◇ правомерные акты ◇ lawful acts [actions]
прокурорські -ти ◇ прокурорские акты ◇ acts of public procurator [prosecutor]
процесуальні -ти ◇ процессуальные акты ◇ written pleadings
слідчі -ти ◇ следственные акты ◇ acts of inquiry, investigatory acts
службові -ти ◇ служебные акты ◇ official acts, in-house documents
судові -ти ◇ судебные акты ◇ judicial [judiciary] acts, judicial actions, writs
актив, -у, ч. ◇ актив ◇ asset, assets, holdings
а. балансу ◇ актив баланса ◇ assets
-ви банку ◇ активы банка ◇ bank assets
-ви підприємства ◇ активы предприятия ◇ assets of an enterprise, enterprise assets
високоліквідні -ви ◇ высоколиквидные активы ◇ fluid assets
грошові -ви ◇ денежные активы ◇ cash assets

депозитарні -ви ◇ депозитарные активы ◇ depositary assets
нематеріальні -ви ◇ нематериальные активы ◇ intangible assets, fictitious assets, intangibles
необоротні -ви ◇ необоротные активы ◇ non-circulating [noncurrent] assets
оборотні -ви ◇ оборотные активы ◇ negotiable [working, operating] assets
спадковий а. ◇ наследственный актив ◇ (hereditary) asset, assets of an estate
активний, -а, -е ◇ активный ◇ active, positive
-не виборче право ◇ активное избирательное право ◇ suffrage, elective franchise
-ні операції банків ◇ активные операции банков ◇ active banking transactions
активність, -ності, ж. ◇ активность ◇ activity
громадянська а. ◇ гражданская активность ◇ civil activity
соціальна а. ◇ социальная активность ◇ social activity
суспільно-політична а. ◇ общественно-политическая активность ◇ sociopolitical activity
актовий, -а, -е ◇ актовый ◇ register, registry, stamped
а. запис цивільного стану ◇ актовая запись гражданского состояния ◇ civil registration, registration of act of civil status, register for act of civil status, entry of act of civil status
актуарний, -а, -е ◇ актуарный ◇ actuarial
-ні розрахунки ◇ актуарные расчёты ◇ actuarial calculations, actuary
акустика, -и, ж. ◇ акустика ◇ acoustics
судова а. ◇ судебная акустика ◇ judicial [forensic] acoustics
акцепт, -у, ч. ◇ акцепт ◇ acceptance
а. векселя ◇ акцепт векселя ◇ acceptance of bill of exchange
а. оферти ◇ акцепт оферты ◇ acceptance of offer
а. платежу ◇ акцепт платежа ◇ banker's acceptance
а. платіжної виміги позитивний [молчазний] ◇ акцепт платежного требования положительный [молчаливый] ◇ express [tacit] acceptance of demand for payment

- а. че́ка** ◇ акцепт чека ◇ certification of check
ба́нківський а. ◇ банковский акцепт ◇ banker acceptance, banker's acceptance
- акцепта́нт, -а, ч.** ◇ акцептант ◇ acceptor
- а. ве́кселя** ◇ акцептант векселя ◇ acceptor of bill of exchange
- акцептува́ти, -у́ю, -у́єш** ◇ акцептовать ◇ to accept
- а. ве́ксель** ◇ акцептовать вексель ◇ to accept a bill
- акце́сійний, -а, -е** ◇ акцессионный ◇ accessory, ancillary, appendant, appurtenant, secondary
- а. дого́вір** ◇ акцессионный договор ◇ accessory contract, collateral contract
- акце́сія, -ї, ж.** ◇ акцессия ◇ accessory contract
- акце́сорний, -а, -е** ◇ акцессорный ◇ accessory, ancillary, appendant, appurtenant, secondary
- на відповіда́льність** ◇ акцессорная ответственность ◇ secondary liability
- ні зобов'язання** ◇ акцессорные обязательства ◇ accessory [secondary] obligations
- акці́з, -у, ч.** ◇ акциз ◇ excise, excise duty, indirect tax
- акці́зний, -а, -е** ◇ акцизный ◇ excise
- а. збі́р** ◇ акцизный сбор ◇ excise tax
- акціо́нер, -а** ◇ акционер ◇ shareholder, stockholder
- мажорита́рний а.** ◇ мажоритарный акционер ◇ majority shareholder
- мінорита́рний а.** ◇ миноритарный акционер ◇ minority stockholder
- акціо́нерний, -а, -е** ◇ акционерный ◇ share, stock, joint-stock
- а. капіта́л** ◇ акционерный капитал ◇ share capital, stock capital, joint stock, stock
- не пра́во** ◇ акционерное право ◇ company law
- не товари́ство [прива́тне, публі́чне]** ◇ акционерное общество [частное, публичное] ◇ [private, public] joint-stock company [partnership], [private, public] company, (амер.) [private, public] corporation
- не товари́ство з одні́м акціо́нером** ◇ акционерное общество с одним акционером ◇ corporation sole
- акціо́нерський, -а, -е** ◇ акционерский ◇ share, stock, joint-stock
- а́кція** (цінний папір – емісійний, іменний, па́йовий), -ї, ж. ◇ акция ◇ share, stock
- ії товари́ства** ◇ акции общества ◇ copartnership [partnership] shares, stock of company
- ії в докуме́нтарній фо́рмі** ◇ акции в документарной форме ◇ certificated shares, shares in physical certificated form
- анулюва́ння а́кцій** ◇ аннулирование акций ◇ cancellation of shares
- ба́нківські -ії** ◇ банковские акции ◇ bank shares, (амер.) bank stocks
- ви́пуск а́кцій** ◇ выпуск акций ◇ share issue
- голосу́юча а.** ◇ голосующая акция ◇ voting share [stock]
- дро́блення а́кцій** ◇ дробление акций ◇ division of shares, stock split, splitting of shares, split-up of shares
- засно́вницькі -ії** ◇ учредительные акции ◇ founder's shares, bonus stock [share], promoter's stock
- іменні -ії** ◇ именные акции ◇ registered shares, inscribed stock [shares]
- конверта́ція а́кцій** ◇ конвертация акций ◇ conversion of shares
- контро́льний паке́т а́кцій** ◇ контрольный пакет акций ◇ controlling share [interest], control packet of shares, control stock, majority holding [interest, ownership], controlling bloc of stock
- номина́льна ва́ртість а́кцій** ◇ номинальная стоимость акций ◇ par value of shares [stock]
- о́бмін а́кцій** ◇ обмен акций ◇ exchange of shares, share exchange
- [обов'язко́вий] ви́куп а́кцій** ◇ [обязательный] выкуп акций ◇ [mandatory] stock redemption, mandatory redemption of stock [shares]
- опла́та а́кцій** ◇ оплата акций ◇ paying up of shares, payment of stock
- паке́т а́кцій товари́ства** ◇ пакет акций общества ◇ copartnership [partnership] holding of shares [stocks]
- привіле́йовані -ії** (різних класів з різним обсягом прав) ◇ привилегированные акции ◇ preferred stock, preference [preferential] stock [shares], priority shares, debenture stock

пробісті -ії ◇ простые акции ◇ ordinary shares, common stock

розміщення акцій ◇ размещение акций ◇ listing of stock, distribution [allocation] of shares

сертифікат акції ◇ сертификат акции ◇ share certificate, allotment certificate, (*про право на акції*) stock certificate

акція (дія), -ї, ж. ◇ акция ◇ action, measure, (*амер. – акція конгресу*) congressional act

дипломатична а. ◇ дипломатическая акция ◇ diplomatic action [measure]

зовнішньополітична а. ◇ внешнеполитическая акция ◇ foreign-policy move [measure]

алибі, невідм., с. ◇ алиби ◇ alibi

алименти, -ів, мн. ◇ алименты ◇ alimony, support, maintenance

а. на батьків ◇ алименты на родителей ◇ alimony for parents support, parents support [maintenance]

а. на малолітніх (неповнолітніх) дітей ◇ алименты на несовершеннолетних детей ◇ underage children support [maintenance], support for underage children

а. на непрацездатних осіб ◇ алименты на нетрудоспособных лиц ◇ disabled persons alimony [maintenance]

а. на повнолітніх дочку, сина ◇ алименты на совершеннолетних дочь, сына ◇ adult daughter [son] support [maintenance], support [maintenance] for daughter [son] of full age [legal age]

а., одержані на дитину ◇ алименты, полученные на ребёнка ◇ alimony awarded [settled] to child, child support

вдрахування алиментів на дитину із заробітної плати, пенсії, стипендії ◇ отчисление алиментов на ребёнка из заработной платы, пенсии, стипендии ◇ deduction of child support from wages, pension, scholarship

розмір алиментів у твердій грошовій сумі ◇ размер алиментов в твёрдой денежной сумме ◇ alimony in general, extent of alimony [allowance, maintenance, support] in fixed sum of money

розмір алиментів у частці від заробітку (доходу) ◇ размер алиментов в доле от зара-

ботка (дохода) ◇ extent of alimony [allowance, maintenance, support] in part of wages (income)

стягнення алиментів ◇ взыскание алиментов ◇ alimony recovery, recovery [exact] of alimony, support enforcement, alimony payments

цільове витрачання алиментів ◇ целевое расходование алиментов ◇ spending of alimony as per their intended [designated] purpose, intended [designated, special-purpose] expenditure of alimony [support, maintenance]

алонж, -а, ч. ◇ аллонж ◇ allonge, rider, rider-roll

альпáрі, невідм., с.; присл. ◇ альпари ◇ ad par, al pari

альтернатива, -и, ж. ◇ альтернатива ◇ alternative

альтернативний, -а, -е ◇ альтернативный ◇ alternative, disjunctive

а. засіб вирішення спорів (-у) ◇ альтернативный способ решения споров (спора) ◇ alternative dispute resolution

-на (невійськова) служба ◇ альтернативная (невоенная) служба ◇ (*замість військової*) alternative service, unarmed service, (*альтернативна цивільна служба*) non-military service, (*альтернативна військова служба*) civil alternative service

-не зобов'язання ◇ альтернативное обязательство ◇ alternative obligation, disjunctive covenant

-ні норми ◇ альтернативные нормы ◇ alternative rules, alternative standards

альянс, -у, ч. ◇ альянс ◇ alliance

воєнно-політичний а. ◇ военно-политический альянс ◇ military and political alliance

амбіція, -ї, ж. ◇ амбиция ◇ ambition

великодержавні -ії ◇ великодержавные амбиции ◇ great-power ambitions

імперські -ії ◇ имперские амбиции ◇ imperial ambitions

амністія, -ї, ж. ◇ амнистия ◇ amnesty, (act of) grace, legislative [free] pardon, act [bill] of oblivion, indemnity, oblivion, pardon

загальна а. ◇ общая амнистия ◇ general amnesty, blanket pardon